

Viite

Asia

ECOFIN -neuvosto 14.6.2019, Luxemburg**Tiivistelmä**

Suomea kokouksissa edustaa valtiovarainministeri Mika Lintilä.

EU:n visio ilmastoneutraalista taloudesta

Ecofin-neuvostossa on tarkoitus keskustella komission tiedonantona antamasta EU:n pitkän aikavälin ilmastostrategiasta. EU:n talouspoliittinen komitea on laatinut muistion keskustelun pohjaksi. Strategian tavoitteena on luoda EU:n energia- ja ilmastopolitiikalle suuntaviivat hiilineutraaliin talouteen pääsemiseksi sekä luoda puitteet EU:n pitkän aikavälin kontribuutiolle Pariisin ilmastopöytäkirjan lämpötilatavoitteiden saavuttamiseksi. Eurooppa-neuvosto käsittelee pitkän aikavälin ilmastostrategiaa kesäkuussa.

Suomi pitää tärkeänä EU:n ilmastotavoitteiden asettamista siten, että EU osaltaan vastaa Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseen ja etenkin lämpenemisen rajoittamiseen 1,5 asteeseen. EU:n osalta tämä tarkoittaa nettonollapäästöjen saavuttamista vuoteen 2050 mennessä. Suomi lisäksi korostaa, että EU:n ilmastopolitiikan tulee olla kustannustehokasta ja päästökauppajärjestelmän tulee jatkossa olla entistä keskeisempi ilmastopolitiikan väline.

Edistyminen EU:n pitkän aikavälin ilmastostrategian ja etenkin siihen liittyvän 2050 nettonollapäästötavoitteesta sovun saavuttamisessa on Suomen EU-puheenjohtajuuskauden keskeinen ilmastopolitiikan prioriteetti, jos asiasta ei ole päästy yhteisymmärrykseen jo Romanian kaudella.

EU-ohjausjakso 2019

Ecofin-neuvostossa keskustellaan komission 5.6. julkaisemien maakohtaisten suositusehdotusten pohjalta laaditusta horisontaalisesta muistiosta, joka käsittelee suositusten horisontaalisia talous- ja finanssipoliittisia näkökantoja. Muistio sisältää yhteenvedot komission maakohtaisista suosituksista ja edistymisestä Eurooppa 2020 -tavoitteiden saavuttamisessa sekä selostukset jäsenmaiden investoinneista ja finanssipoliitiikan prioriteeteista. Muistiota käsitellään vielä Eurooppa-neuvoston kokouksessa 20.6.

Kuten aiemminkin Suomi sai suositukset koskien julkista taloutta, työmarkkinoita ja rahoitusmarkkinoita. Tänä vuonna Suomi sai myös investointeja koskevan suosituksen. Maakohtaiset suositukset vahvistetaan heinäkuun Ecofin-neuvostossa. Suomi ottaa suositukset ja muistion tässä vaiheessa tiedoksi.

Muut asiat

Ecofin-neuvostossa käsitellään edistymistä pankkiunionin ja järjestämättömiä luottoja koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanon osalta. Lisäksi esillä on edistymisraportti finanssitransaktioverosta. Neuvostossa hyväksytään mahdollisesti myös vakaus- ja kasvusopimuksen toimeenpanoon liittyvät päätökset ja suositukset Espanjaa, Romaniaa ja Unkaria koskien. Lisäksi kuullaan G20 Fukuoka kokouksen jatkotoimista.

Aamiaisella on esillä taloustilanne ja raportointi euroryhmästä.

Euroopan investointipankin valtuusto kokoontuu vuosikokoukseensa Ecofin-kokouksen alla. Alustavalla asialistalla on pääjohtajan katsaus ja tarkastusvaliokunnan raportti. Ministereiden odotetaan käyvän keskustelua pankin toiminnasta ja antavan poliittista ohjausta pankin johdolle.

Euroryhmä 13.6.

Euroryhmän asialistalla on IMF:n artikla IV –konsultaatio, temaattinen keskustelu kasvusta ja työllisyydestä liittyen epätasa-arvoon, Kyproksen ohjelman jälkeinen seuranta sekä euroryhmän alustava työohjelma loppuvuodelle. Laajennetussa kokoonpanossa aiheena on EMU:n syventäminen valmistauduttaessa kesäkuun eurohuippukokoukseen.

Euroopan vakausmekanismin hallintoneuvoston vuosikokous 13.6.2019

Euroopan vakausmekanismin (EVM) hallintoneuvoston vuosikokouksessa hyväksytään EVM vuoden 2018 tilinpäätös. EVM:n on maksanut tukea kolmelle jäsenelle: Espanja, Kypros ja Kreikka. Kreikan ohjelma päättyi elokuussa 2018, kun sille maksettiin viimeinen lainaerä. Espanja maksoi vuoden 2018 aikana kolmesti lainaansa takaisin ennakollisesti yhteensä 8 miljardia euroa. EVM:n jäsenilleen antamasta tuesta on yhteensä maksamatta takaisin 89,9 miljardia euroa. Tilikauden lopussa EVM:n taseen loppusumma oli 807,1 miljardia euroa. Tilikauden ylijäämä oli 284 748 000 euroa. Ylijäämä siirretään vararahastoon.

Hallintoneuvosto päättää lisäksi käynnistää Kreikan sopeutusohjelmien arviointihankkeen. Muita ohjelmia koskeva hanke on suoritettu jo vuonna 2016.

Asialista:**1. Esityslistaehdotuksen hyväksyminen****2. (mahd.) A-kohtien luettelon hyväksyminen**

- a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo
- b) Lainsäädäntöasioiden luettelo

Lainsäädäntöasiat**3. Edistymisraportti pankkiunionista**

s. 4

*=Hyväksyntä***4. Neuvoston direktiivi tehostetusta yhteistyöstä finanssitransaktioveron alalla**

s. 7

*= Poliittikkakeskustelu / edistymisraportti***Ei-lainsäädäntöasiat****5. Fukuokan G20-kokouksen seuranta**

s. 11

*= Puheenjohtajan ja komission informaatiota***6. Eurooppalainen ohjausjakso 2019 – Horisontaalinen muistio maakohtaisten suositusten talous- ja finanssipoliittisista näkökohdista**

s. 13

*= Poliittikkakeskustelu***7. (mahd.) Neuvoston päätökset/suositukset vakaus- ja kasvusopimuksen toimeenpanosta**

s. 16

*= Hyväksyntä***8. Puhdas maapallo kaikille: Strateginen pitkän tähtäimen visio ilmastoneutraalista taloudesta – Ecofin näkökohdat**

s. 19

*= Näkemystenvaihto***9. Muut mahdolliset asiat****(mahd.) Järjestämättömiä lainoja koskeva toimintasuunnitelma***= Tilannekatsaus*

Torstai 13.6.

13:00 (tcb) Euroryhmä

s. 26

15:30 (tbc) Laajennettu euroryhmä

Perjantai 14.6.

9:00 EIP:n valtuuston vuosikokous

11:00 Ecofin-aamiainen

11:30 Ecofin-neuvosto

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2019-00281

RMO Santaharju Nina(VM)

29.05.2019
JULKINEN

Asia

**ECOFIN -neuvosto 14.6.2019, Luxemburg;
3. Edistymisraportti pankkiunionista**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 14.06.2019

U/E/UTP-tunnus

U 5/2016 vp, E 95/2017 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Puheenjohtajavaltio Romania antaa neuvostolle tiedoksi edistymisraportin yhteistä talletussuojajärjestelmää koskevaa ehdotusta teknisellä tasolla valmistelevan työryhmän työskentelystä. Perusmuistiota laadittaessa käytettävissä on ollut kommentointivaiheessa oleva luonnos edistymisraportista.

Suomen kanta

Suomi hyväksyy edistymisraportin. Alla on kuvattu Suomen aiempi kanta sisällöllisesti ehdotukseen yhteisestä talletussuojajärjestelmästä.

Suomen kannan mukaan riittävää riskien vähentymistä arvioidaan yhtäällä konkreettisen ja todennettavissa olevien pankkisektorin riskien osalta ja toisaalta pankkien riskeihin kohdistuvan valmisteltavan sääntelyn kannalta. Unionin jäsenvaltioiden pankkisektorin riskien tulee olla hyväksyttävällä tavalla tasapainossa, ja samaan aikaan sääntelyllä pitää varmistaa, että riskit tulevat myös tulevana vuosina pysymään hallinnassa. Riskien vähentämisen ja koko pankkiunionin yhtenä avaintavoitteena on pankkien ja valtion välisen kohtalonyhteyden purkaminen. Tämän pitäisi Suomen mielestä näkyä myös suorina konkreettisina aloitteina, jotka koskevat valtioriskien sääntelyä pankkien taseissa.

Sitoutumista yhteistä talletussuojaa koskevien poliittisten neuvottelujen käynnistämiseen on myös arvioitava edellä kuvatulla tavalla.

Pääasiallinen sisältö

Komissio antoi marraskuussa 2015 lainsäädäntöehdotuksen yhteisen talletussuojajärjestelmän (EDIS) perustamisesta. Ehdotusta on käsitelty eri puheenjohtajavaltioiden johdolla tammikuusta 2016 alkaen teknisen tason valmistelevassa työryhmässä (AHWP). ECOFIN-neuvosto sopi kesäkuussa 2017 pankkiunionin viimeistelyn tiekartasta, jonka mukaisesti poliittisia neuvotteluja yhteisestä talletussuojasta jatketaan, kun pankkisektorin riskien vähentämisessä on edetty. Ehdotuksen teknistä käsittelyä on tämän jälkeen jatkettu eri puheenjohtajavaltioiden johdolla neuvoston pankkiunionityöryhmässä (AHWP).

Eurohuippukokous totesi kesäkuussa 2018, että olisi käynnistettävä työ tiekartan laatimiseksi yhteistä talletussuojaa koskevien poliittisten neuvottelujen aloittamisen suhteen. Eurooppa-neuvosto linjasi joulukuussa 2018, että laajennetun euroryhmän alaisuuteen asetetaan korkean tason työryhmä valmistelemaan uutta tiekarttaa edellytyksistä, jotka tulisi saavuttaa yhteistä talletussuojaa koskevien poliittisten neuvottelujen käynnistämiseksi. Korkean tason työryhmän tulisi antaa raporttinsa kesäkuussa 2019. Korkean tason työryhmässä ja sen alaisuuteen perustetussa teknisessä työryhmässä ei ole saavutettu merkittävää edistymistä, ja voi olla, että korkean tason työryhmän työskentelylle haetaan lisää aikaa kesäkuun huippukokouksessa.

Pankkiunionin vahvistamista käsittelevän neuvoston ad hoc työryhmä on kokoontunut Romanian kaudella yhden kerran. Tuolloin käsiteltiin yhteisen talletussuojan mahdollisia vaikutuksia pankkiunionin ulkopuolisiin jäsen maihin. Puheenjohtajan edistymisraportissa kuvataan lisäksi riskien vähentämisessä tapahtunutta edistymistä. Riskien vähentämisen osalta puheenjohtaja viittaa neuvoston toukokuussa hyväksymään ns. pankkipakettiin, joka sisältää muutoksia kriisinratkaisuasetus ja –direktiiviin sekä vakavaraisuusasetukseen ja luottolaitosdirektiiviin. Lisäksi järjestämättömiin vastuisiin liittyvien tappioiden kattamisen vähimmäisvaatimuksia koskeva ehdotus hyväksyttiin vakavaraisuusasetuksen erillisenä muutoksena huhtikuussa.

Edistymisraportissa kuvattujen lainsäädäntömuutosten soveltamiseen liittyy erilaisia siirtymäaikoja. Lisäksi direktiivimuutokset edellyttävät muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. Näiden muutosten tosiasialliset vaikutukset pankkisektorin riskeihin toteutuvatkin siten vasta vaiheittain tulevaisuudessa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 10.6.2019

Eduskuntakäsittely

SuV 12.6.2019

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/RMO, Erityisasiantuntija Nina Santaharju, nina.santaharju@vm.fi, p. 02955 30042

EUTORI-tunnus

EU/2016/1701, EU/2016/1700, EU/2016/1690

Liitteet**Viite**

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2019-00284

VO Vanhanen Jukka

31.05.2019
JULKINEN

Asia

ECOFIN-neuvosto 14.6., Luxemburg;**4. Neuvoston direktiivi tehostetusta yhteistyöstä finanssitransaktioveron alalla**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 14.06.2019

U/E/UTP-tunnus

E 40/2013 vp, U 49/2011 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Ecofin-neuvostossa on tarkoitus keskustella puheenjohtajan tilannekatsauksesta neuvostolle finanssitransaktioveroa (Financial Transaction Tax, FTT) koskevan direktiiviehdotuksen käsittelystä 10 jäsenvaltion tiiviimmässä yhteistyössä. Asiaa on käsitelty verotuksen korkean tason työryhmässä 4.6.2019.

Suomen kanta

Finanssitransaktioveron tiiviimpää yhteistyötä on käsitelty EU-ministerivaliokunnassa yksityiskohtaisemmin 30.11.2012 ja 18.1.2013. Valtioneuvoston kanta vastaa Ecofin-perusmuistioissa (VM2012-00920) ja E-kirjelmässä (Ecofin-perusmuistio VM2013-00154) olevia kirjauksia, joiden perusteella Suomi jättäytyi tiiviimmän yhteistyön ulkopuolelle.

EU-ministerivaliokunnan 30.11.2012 kannan mukaan finanssitransaktioveron laaja käyttöönotto tulee olemaan merkittävä muutos rahoitusmarkkinoilla. Sen vuoksi on tärkeää, että Suomi on mukana sitä koskevassa kehittämistyössä. Suomi ei kuitenkaan osallistu tiivistettyyn yhteistyöhön, sillä pelkästään tällä ratkaisulla voisi olla merkittäviä työllisyyttä ja kilpailukykyä heikentäviä vaikutuksia.

Pääasiallinen sisältö**Pääasiallinen sisältö**

Koska yksimielisyyttä ei voitu saavuttaa komission alkuperäisen 28.10.2011 annetun direktiiviehdotuksen pohjalta, Ecofin -neuvosto päätti 22.1.2013 luvan antamisesta tiiviimpään yhteistyöhön finanssitransaktioveron alalla, johon osallistui 11 jäsenvaltiota. Komissio antoi 14.2.2013 asiaan liittyvän direktiiviehdotuksen. Viron jättäytyttyä tiiviimmän yhteistyön ulkopuolelle tällä hetkellä mukana on 10 jäsenvaltiota.

Tilannekatsauksessa todetaan direktiiviehdotusta käsitellyn neuvoston työryhmässä, verotuksen korkean tason työryhmässä ja kuudesti Ecofin-neuvostossa. Tilannekatsauksessa kesäkuun 2016 Ecofin-neuvostolle käsiteltiin useita yksittäisiä kysymyksiä: asuinpaikka- ja liikkeeseenlaskuperiaatteen soveltaminen, veron alueellinen soveltamisala, markkinatakaustoiminnan vapauttaminen verosta, ja johdannaisten veropohja. Tilannekatsauksessa joulukuun 2016 Ecofin-neuvostolle käsiteltiin keskustelua FTT:n keskeisistä elementeistä ("building blocks") ja niiden sisällyttämisestä mahdollisiin FTT-malleihin sekä erilaisten veronkantomenetelmien kustannustehokkuudesta. Verotuksen korkean tason työryhmän 18.4.2018 kokouksessa osallistuvat valtiot ilmoittivat arvioivansa viimeaikaisten kansainvälisten kehitysten vaikutusta ja mahdollisia optioita, erityisesti FTT:n tuotto-odotuksia ja työryhmän 16.5.2019 kokouksessa keskustelevansa vaihtoehdosta, jota voitaisiin soveltaa koko EU-alueella. Keskusteluissa edistymisestä raportoitaisiin.

Tilannekatsauksessa todetaan joulukuun 2016 Ecofin-neuvoston veroasioita koskevaan raporttiin viitaten, että jatkotyöskentelyä tarvitaan ennen lopullisen yhteisymmärryksen saavuttamista, jossa kunnioitetaan FTT:n ulkopuolelle jäävien jäsenvaltioiden toimivaltaa, oikeuksia ja velvoitteita.

Kesällä 2018 kaksi osallistuvaa maata Saksa ja Ranska esittivät, että käyttöön tulisi ottaa soveltamisalaltaan alkuperäistä kapeampi versio eli Ranskassa jo sovellettava osakkeisiin kohdistuva vero ja käyttää veroa tai osaa verosta EU:n omana varana. Osallistuvat maat eivät ole neuvotteluissaan vielä päässeet yhteisymmärrykseen asiasta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 113 artikla, yksimielinen päätöksenteko sekä artikkelit 326–334 tiivistetystä yhteistyöstä ja artikla 329 siihen liittyvästä päätöksenteosta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Finanssitransaktioveroa käsiteltiin Talous- ja raha-asiat (ECON) valiokunnassa ja esittelijänä toimi MEP Anni Podimata vuonna 2012.

Euroopan parlamentti laati konsultointiraportin komission alkuperäisestä ehdotuksesta, joka hyväksyttiin parlamentissa täysistunnossa 23.5.2012. Parlamentti kannattaa direktiiviehdotusta ja näkee tärkeänä, että tapahtumaveron voitaisiin jäsenvaltioyhteistyön kautta ottaa käyttöön merkittävässä osassa jäsenvaltioita vaikka jotkut yksittäiset maat vastustaisivat tällaista veroa, ja hyväksyi komission tiiviimmän yhteistyön päätösehdotuksen 12.12.2012.

Euroopan parlamentti laati konsultointiraportin komission ehdotuksesta jäsenvaltioiden tiivistetyssä yhteistyössä toteutettavasta finanssitransaktioverosta, jonka parlamentti hyväksyi täysistunnossaan 3.7.2013. Parlamentti tukee finanssitransaktioveron käyttöönottoa, mutta on ehdottanut joukon tarkennuksia ja muutoksia komission ehdotukseen. Huomattavimmat näistä ovat veron ulottaminen tavallisiin valuuttakauppoihin, transaktioveron maksaminen ehtona arvopaperien omistussiirroille, PK-yritysten kasvumarkkinoiden jättäminen verotuksen ulkopuolelle, verokantojen alueellinen yhtenäistäminen, veroperintämenettelyjen yhtenäistäminen ja transaktioverotulojen kerääminen ainakin osittain EU-budjetin omiksi varoiksi. Lisäksi

parlamentti edellyttää komissiolta vuosittaisia ja kolmen vuoden välein tehtäviä selvityksiä transaktioveron käyttöönotosta ja sen mahdollisista vaikutuksista mm. erilaisiin eläkejärjestelmäratkaisuihin. Parlamentti edellyttää myös tarkempaa selvitystä siitä, ettei yhteistyövaltioissa käyttöönotettava finanssitransaktiovero haittaisi sisämarkkinoita eikä taloudellista, sosiaalista tai alueellista yhteenkuuluvuutta. Tiiviimmässä yhteistyössä käyttöönotettu vero ei saisi luoda esteitä tai aiheuttaa syrjintää jäsenvaltioiden välisessä kaupankäynnissä.

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö

EU-asiain komitean jaosto 9 (Verotus) ja 10 (Rahoituspalvelut ja pääomanliikkeet)

EU-ministerivaliokunta 3.11.2011, 9.3.2012, 23.5.2012, 18.6.2012, 4.10.2012,

9.11.2012, 30.11.2012, 18.1.2013, 30.4.2014, 5.11.2014, 4.12.2015, 13 - 15.6.2016,

28.10.2016, 30.11. - 2.12.2016, 10.6.2018

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 12.6.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Direktiiviehdotuksen mukaisen alueelliselta soveltamisalaltaan osallistuviin jäsenvaltioihin rajatun transaktioverojärjestelmän voimaan saattaminen ei edellyttäne asiaa koskevaa kansallista lainsäädäntöä. Siltä osin kuin ei-osallistuvien maiden finanssilaitokset mahdollisesti tulevat verovelvollisiksi osallistuville jäsenvaltioille, verojärjestelmän toimeenpanon edellyttämä osallistuvien maiden ja sen ulkopuolelle jäävien maiden verohallintojen välinen yhteistyö toteutunee asiaa koskevien direktiivien (ns. virka-apudirektiivi ja perintädirektiivi) mukaisten menettelyjen puitteissa.

FTT olisi valtiolle suoritettava vero eikä kuulu itsehallintolain mukaan Ahvenanmaan lainsäädäntövaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Suppean maaryhmän yhteistyönä syntyvän veromallin mahdollisiin taloudellisiin vaikutuksiin, mukanaoleville ja ulkopuolelle jääville jäsenmaille, voi ottaa kantaa vasta, kun veromallista on yksityiskohtaisempia tietoja. Erilaiset veromallit tuottavat hyvin erilaisia lopputuloksia johtuen esimerkiksi toimintojen mahdollisesta siirtymisestä verotuksen ulkopuolisiin maihin tai verotuottojen keskittymiseen finanssikeskuksiin. Mahdollinen siirtyminen liikkeeseenlaskuperiaatteeseen johtaisi ilmeisesti siihen, että suomalaiset sijoittajat, mukaan lukien työeläkelaitokset, joutuisivat maksamaan transaktioveroa FTT-jäsenvaltioissa liikkeeseenlaskettuja arvopapereita koskevista kaupoista. Verovelvollisuuden peruseriaatteet vaikuttaisivat myös yhteistyön ulkopuolisten maiden finanssilaitosten FTT-veromaksuihin osallistuville maille ja voisi olla omiaan johtamaan arvopaperimarkkinoiden jakautumiseen alueellisesti EU:n sisällä FTT-maiden ja muiden maiden osamarkkinoiksi.

Veron rajoitetulla soveltamisalalla olisi luultavasti suhteellisen pieni vaikutus Suomessa, mutta suomalaisen osapuolen ollessa mukana FTT-maissa liikkeeseenlaskettujen FTT-

alaisten osakkeiden tai FTT-alaisten johdannaisten kaupoissa siitä tulisi FTT-verovelvollinen. Nykytietojen perusteella on epäselvää minkälainen verovelvollisuus syntyisi, jos suomalainen osapuoli osallistuisi FTT-maan verovelvollisen kanssa osake- ja johdannaiskauppoihin koskien FTT-maiden ulkopuolisia osakkeita ja johdannaisia sekä miten määriteltäisiin mahdolliset pienyritysrajoitukset tällaisessa tilanteessa. Mahdollisilla poikkeuksilla voi myös olla merkittävä vaikutus suomalaisten verovelvollisten verotukseen. Alkuperäisen esityksen mukaan ulkopuoliset tahot olisivat olleet laajasti verovelvollisia näissäkin tilanteissa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/VO lainsäädäntöneuvos Jukka Vanhanen, p. 02955 30239
etunimi.sukunimi@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2013/0657

Liitteet**Viite**

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2019-00267

KVR Jaakkola Eeli(VM)

28.05.2019
JULKINEN

Asia

**ECOFIN-neuvosto 14.6.2019, Luxemburg;
5. Fukuokan G20-kokouksen seuranta**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 14.06.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Ecofin-neuvoston kokouksessa kuullaan raportti Fukuokassa 8.-9. kesäkuuta järjestetystä G20-valtiovarainministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien kokouksesta.

Suomen kanta

Suomi ottaa raportin tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Fukuokan kokouksen asialistalla on muun muassa maailmantalouden tilanne, infrastruktuuri-investoinnit sekä kansainvälinen verotus liittyen OECD:n työhön digitalisoituvan talouden verotuskysymysten ratkaisemiseksi ja kyseisen hankkeen edistymiseen. Kokouksessa käsitellään myös ikääntymistä, erityisesti siitä näkökulmasta, miten ikääntymisen vaikutuksiin voidaan varautua parhaalla mahdollisella tavalla.

Kokouksessa pidetään erillinen istunto kehitysrahoituksen tilasta. Istunnossa käsitellään erityisesti matalan tulotason maiden velkakestävyyttä ja velan läpinäkyvyyttä. G20 ajaa myös voimakkaasti ns. maa-alustojen (country platforms) edistämistä. Maa-alustat oli yksi keskeisistä ehdotuksista G20 Eminent Persons Group -loppuraportissa, joka julkaistiin lokakuussa 2018. Maa-alustojen tarkoituksena on tuoda entistä paremmin yhteen eri kansainväliset toimijat, jotka ovat läsnä kehittyvissä maissa. Toimijoita on paljon, ja jotta niistä saataisiin paras mahdollinen apu asiakasmaiden kehitykseen, on tärkeää, että asiakasmaiden hallinnot saadaan ottamaan omistajuus ns. maa-alustasta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 10.6.2019

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 12.6.2019

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KVR, finanssiasiantuntija Eeli Jaakkola, p.02955 30160, eeli.jaakkola@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2019/0179

Liitteet

Viite

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2019-00280

KO Heinonen Miika(VM), Kekäläinen Antti(VM), Vartia Laura(VM), Kivistö Jarkko(VM)

29.05.2019

JULKINEN

Asia

ECOFIN -neuvosto 14.6.2019, Luxemburg;**6. Eurooppalainen ohjausjakso 2019 - Horisontaalinen muistio maakohtaisten suositusten talous- ja finanssipoliittisista ulottuvuuksista**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 14.06.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio julkaisee ehdotuksensa maakohtaisista suosituksista 5.6. Tavanomaista myöhäisemmän julkistusajankohdan vuoksi niiden käsittelyprosessi eroaa tänä vuonna hieman totutusta. Tässä ECOFIN-neuvostossa keskustellaan suositusten pohjalta tehdystä horisontaalisesta muistiosta, joka käsittelee suositusten talous- ja finanssipoliittisia näkökantoja.

Horisontaalista muistiota käsitellään vielä Eurooppa-neuvoston kokouksessa 20.6. Maakohtaisia suosituksia valmistellaan komiteatasolla talouspoliittisen komitean (yhteiskokous EPSCO-neuvoston alaisten komiteoiden kanssa), talous- ja rahoituskomitean sijaistason ja talous- ja rahoituskomitean kokouksissa. Maakohtaiset suositukset vahvistetaan heinäkuun ECOFIN-neuvostossa.

Suomen kanta

Suomi ottaa asian tässä vaiheessa tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan komissio julkaisee keskiviikkona 5.6. eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa kevätpaketkinsa, joka sisältää ehdotukset jäsenvaltioiden maakohtaisista suosituksista. Maakohtaiset suositukset liittyvät kasvua, työllisyyttä ja julkisen talouden vakautta edistäviin tavoitteisiin, jotka voidaan saavuttaa seuraavien 12–18 kuukauden aikana. Lisäksi komissio julkaisee raportit vakaus- ja kasvusopimuksen noudattamisesta.

Horisontaalinen muistio maakohtaisista suosituksista

Muistio käsittelee maakohtaisten suositusten horisontaalisia talous- ja finanssipoliittisia näkökantoja. Muistiot valmistellaan talouspoliittisessa komiteassa ja talous- ja rahoituskomitean sijaistasolla.

Muistion rakenne on seuraava. Se sisältää kolme kappaletta, joista ensimmäinen ja kolmas ovat yhteisiä EPSCO-neuvoston vastaavan muistion kanssa. Ensimmäinen kappale sisältää yhteenvedon komission maakohtaisista suosituksista. Toisessa kappaleessa käsitellään jäsenmaiden investointien ja finanssipolitiikan prioriteetteja. Investoinnit ovat komission vuoden 2019 ohjausjakson erityinen prioriteetti. Kolmas kappale sisältää yhteenvedon edistymisestä Eurooppa 2020 –tavoitteiden saavuttamisessa.

Vuoden 2019 maakohtaiset suositukset

Suositus 1: Varmistaa, että julkisten nimellisten nettoperuserojen kasvu ei ylitä 1,9 prosenttia vuonna 2020, mikä vastaa 0,5 prosenttiyksikön vuosittaista rakenteellisen jäämän kohentumista. Vahvistaa sosiaali- ja terveystalouden kustannustehokkuutta ja tasapuolista hoitoon pääsyä.

Suositus 2: Parantaa työn vastaanottamisen kannustimia, osaamisen kehittämistä ja aktiivista osallistumista työmarkkinoille, erityisesti hyvin integroiduilla palveluilla työttömille ja työvoiman ulkopuolella oleville.

Suositus 3: Keskittää investointeja koskevaa talouspolitiikkaa tutkimukseen ja innovaatioihin sekä vähähiiliseen, energiatehokkaaseen ja kestävään liikenteeseen ottaen huomioon alueelliset eroavaisuudet.

Suositus 4: Vahvistaa kotitalouksien velkaantumisen seuranta ml. perustamalla positiivisen luottorekisterijärjestelmän.

Komissio julkaisi ehdotuksensa maakohtaisiksi suosituksiksi 5.6. Suomi, sai tänä vuonna neljä suositusta, joista sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, työmarkkinoita ja rahoitusmarkkinoita koskevat suositukset säilyivät sisällöltään pääosin samanlaisina. Julkisen talouden suosituksessa edellytetään edelleen keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamista ottaen huomioon, että Suomelle myönnetty poikkeamat päättyivät vuoteen 2019. Lisäksi suosituksessa annetaan tavoitteeseen johtava nettoperuserojen kasvun rajoite. Uutena suosituksena on investointeja koskeva suositus, jossa suositetaan ohjaamalla talouspolitiikalla investointeja tutkimukseen ja kehitykseen sekä vähähiiliseen, energiatehokkaaseen ja kestävään liikenteeseen. Kaikki maat saivat komissiolta investointeja koskevan suosituksen.

Komission suositukset perustuvat maaraaporttiin, jossa nostettiin esiin väestön ikääntymisen tuoma paine julkiseen talouteen ja sitä kautta tarve hillitä sosiaali- ja terveystalouden kasvupainetta. Komissio toteaa Suomen työllisyysasteen olevan vielä alhainen suhteessa pohjoismaisiin verrokkeihin ja rakenteellinen työttömyysaste korkea, joten toimia työteon kannusteiden parantamiseksi ja siten työn tarjonnan lisäämiseksi tarvitaan edelleen. Toiseen suositukseen tuli tänä vuonna uutena maininta osaamisen kehittämisestä, mikä liittyy talouden rakenteellisiin muutoksiin sopeutumiseen. Kotitalouksien velkaantumisen kasvu nähdään myös riskinä, jota tulee seurata tiiviisti.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta ma 10.6.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta ke 12.6.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KO EU-avustaja Miika Heinonen, p. 0295 160 321

VM/KO finanssineuvos Laura Vartia, p. 0295 530 228

VM/KO finanssiasiantuntija Antti Kekäläinen, p. 0295 530 386

VM/KO erityisasiantuntija Jarkko Kivistö, p. 0295 530 140

Sähköposti: etunimi.sukunimi@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2019/0490

Liitteet**Viite**

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2019-00272

EUS Marttinen Anni(VM)

28.05.2019
JULKINEN

Asia

ECOFIN -neuvosto 14.6.2019, Luxemburg;**7. (mahd.) Neuvoston päätökset/suositukset vakaus- ja kasvusopimuksen toimeenpanosta**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 14.06.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Neuvoston on tarkoitus hyväksyä perussopimuksen artiklan 126 kohdan 12 mukainen päätös Espanjan liiallisen alijäämän menettelyn poistamisesta. Komission suositus liiallisen alijäämän poistamisesta julkaistiin 5.6.

Komissio julkaisi myös merkittävän poikkeamaan menettelyyn liittyviä askeleita Romanian ja Unkarin kohdalla. Molempien kohdalla neuvoston hyväksyttäväksi tulee päätös siitä, että maat eivät ole ryhtyneet tehokkaisiin toimiin merkittävän poikkeaman korjaamiseksi sekä suositukset merkittävän poikkeaman korjaamiseksi.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä päätöksen Espanjan liiallisen alijäämän menettelyn poistamisesta sekä päätökset siitä, että Romania ja Unkari eivät ole ryhtyneet tehokkaisiin toimiin merkittävän poikkeaman korjaamiseksi sekä suositukset merkittävän poikkeaman korjaamiseksi.

Pääasiallinen sisältö**Espanja**

Espanjan liiallisen alijäämän menettely käynnistettiin vuonna 2009. Alun perin korjausvuosi oli 2012, mutta Espanjalle annettiin lisää aikaa liiallisen alijäämän korjaamiseksi useampaan otteeseen. Kesällä 2016 neuvosto teki artiklan 126(8) mukaisen päätöksen siitä, että Espanja ei ollut ryhtynyt tehokkaisiin toimiin ja määräsi sakkoja Espanjalle, joiden määrä oli kuitenkin nolla. Liiallisen alijäämän korjausvuodeksi päätettiin tuolloin 2018. Alijäämä alitti 3 prosentin rajan vuonna 2018 ollen 2,5 % BKT:sta. Komission ennusteen mukaan alijäämä laskee edelleen 2,3 prosenttiin BKT:sta vuonna 2019 ja 2,0 prosenttiin vuonna 2020, joten vaatimus alijäämän kestävästä korjaantumisesta täyttyy. Näin ollen liiallisen alijäämän menettely voidaan Espanjan kohdalla purkaa. Espanja on viimeinen kriisin aikana liiallisen alijäämän menettelyyn joutuneista maista, joka poistuu menettelystä. Näin ollen – olettaen, että uusia liiallisen

alijäämän päätöksiä ei heinäkuussa tehdä – yksikään maa ei ole liiallisen alijäämän menettelyssä.

Unkari ja Romania

Unkarille ja Romanian komissio osoitti varoituksen merkittävästä poikkeamasta vuonna 2018 ja suosittaa neuvostolle, että maita neuvotaan korjaamaan havaitut poikkeamat pikimmiten. Kyseessä on Romanian kohdalla kolmas ja Unkarin kohdalla toinen merkittävän poikkeaman menettely.

Unkarin alijäämä kasvoi vuosina 2017-2018, mutta sen ennustetaan kääntyvän laskuun 2019 ja jatkavan laskua 2020. Romanian alijäämä kasvaa komission ennusteen mukaan 3,5 prosenttiin vuonna 2019 ja 4,7 prosenttiin vuonna 2020. Neuvoston suositusluonnoksen mukaan Unkarin tulee ryhtyä rakenteellista alijäämää korjaaviin tarpeellisiin toimiin, siten etteivät julkiset nettoperuserämenot kasvaisi 3,3 prosenttia nopeampaa vuonna 2019, mikä vastaa rakenteellisen jäämän kohentumista 1,0 prosenttiyksiköllä. Nettoperuserämenojen kasvu tulisi rajoittaa 4,7 prosenttiin vuonna 2020, mikä vastaa 0,75 prosenttiyksikön rakenteellisen jäämän parantumista. Romanian rakenteellisen jäämän sopeutussuositus on 1 prosenttiyksikkö vuonna 2019 ja 0,75 prosenttiyksikköä vuonna 2020. Lisäksi Unkarin ja Romanian tulee käyttää kaikki mahdolliset odottamattomat tulot alijäämän pienentämiseen ja raportoida neuvostolle 15.10.2019 mennessä keinoista, joita käytetään näiden suositusten toimeenpanoon.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

- Espanjan liiallisen alijäämän päätöksen kumoaminen: Perussopimuksen art. 126(12) määräenemmistö (kyseessä olevan maan ääntä ei huomioida).
- Päätös sen toteamisesta, että Romania ja Unkari eivät ole ryhtynyt tuloksellisiin toimiin merkittävän poikkeaman korjaamiseksi: Perussopimuksen art. 121(4) ja asetus (EY) N:o 1466/97 / määräenemmistö (kyseessä olevan maan ääntä ei huomioida).
- Suositus Romanian ja Unkarille havaitun merkittävän poikkeaman korjaamiseksi: Perussopimuksen art. 121(4) sekä asetus (EY) N:o 1466/97 / määräenemmistö (kyseessä olevan maan ääntä ei huomioida).

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 10.6

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 12.6

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

- COM(2019) 534 final Recommendation for a COUNCIL RECOMMENDATION with a view to correcting the significant observed deviation from the adjustment path toward the medium-term budgetary objective in Romania, 5.6
- COM(2019) 534 final Recommendation for a COUNCIL RECOMMENDATION with a view to correcting the significant observed deviation from the adjustment path toward the medium-term budgetary objective in Hungary, 5.6
- COM(2019) 532 final REPORT FROM THE COMMISSION Italy Report prepared in accordance with Article 126(3) of the Treaty on the Functioning of the European Union, 5.6

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS, Finanssineuvos Marketta Henriksson, p. +3582955 30441
VM/EUS, EU-avustaja, Anni Marttinen, p. +358504716876
etunimi.sukunimi@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2019/0176

Liitteet**Viite**

Valtiovarainministeriö

PERUSMUISTIO

VM2019-00266

BO Valjus Ilari(VM)

28.05.2019
JULKINEN

Asia

ECOFIN -neuvosto 14.6.2019, Luxemburg;**8. Puhdas maapallo kaikille: Strateginen pitkän tähtäimen visio ilmastoneutraalista taloudesta - Ecofin näkökohdat**

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 14.06.2019

U/E/UTP-tunnus

E 100/2018 vp, E 120/2018 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Asiakohdassa on tarkoitus keskustella komission tiedonantona antamasta EU:n pitkän aikavälin ilmastostrategiasta talouspoliittisen komitean (EPC) laatiman muistion pohjalta.

Asiasta on keskusteltu talouspoliittisessa komitean kokouksessa 24-25.4.2019. Talous- ja rahoituskomitea (EFC) keskustelee asiasta 3-4.6.2019. Eurooppa-neuvoston käsittelyssä pitkän aikavälin ilmastostrategia on 20-21.6.2019.

Suomen kanta

Suomen kanta laajemmin koskien koko komission pitkän aikavälin ilmastostrategiaa koskevaa tiedonantoa on esitetty myöhemmin tässä asiakirjassa yhtenevästi EU-ministerivaliokunnan 5.12.2018 käsittelemän E-kirjeen E 100/2018 vp kanssa.

Valtioneuvoston selvityksessä Suomen ennakkovaikuttamisesta ilmastopolitiikkaan E120/2018 vp esitellään Suomen näkemyksiä EU:n ilmastopolitiikan kehittämiseen ja kunnianhimon nostamiseen. Selvitys sisältää muutamia täsmennyksiä ja täydennyksiä E-kirjeessä 100/2018 vp esitettyihin EU:n pitkän aikavälin ilmastostrategiaa koskeviin kantoihin. Selvityksen mukaan Suomi pitää tärkeänä, että EU:n ilmastotavoitteet asetetaan siten, että EU osaltaan vastaa Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseen ja etenkin lämpenemisen rajoittamiseen 1,5 asteeseen. EU:n osalta tämä tarkoittaa nettonollapäästöjen saavuttamista vuoteen 2050 mennessä. Suomi lisäksi korostaa, että EU:n ilmastopolitiikan tulee olla kustannustehokasta ja päästökauppajärjestelmän tulee jatkossa olla entistä keskeisempi ilmastopolitiikan toimeenpanon väline. Edistyminen EU:n pitkän aikavälin ilmastostrategian ja etenkin siihen liittyvän 2050 nettonollapäästötavoitteesta sovun saavuttamisessa on Suomen EU-puheenjohtajuuskauden keskeinen ilmastopolitiikan prioriteetti, jos käy niin, että asiasta ei päästä yhteisymmärrykseen jo Romanian EU-puheenjohtajuuskaudella.

Suomen kanta koko komission tiedonantoon (E100/2018 vp)

Suomi toivottaa tervetulleeksi komission vision EU:n pitkän aikavälin strategiaksi. Suomi pitää tärkeänä, että EU toimittaa Pariisin sopimuksen mukaisen vuoteen 2050 ulottuvan päästövähennysstrategian YK:lle vuoteen 2020 mennessä.

Suomi pitää tärkeänä, että EU:n pitkän aikavälin strategia vastaa osaltaan Pariisin sopimuksen pitkän aikavälin tavoitteeseen rajata lämpötilan nousu alle kahteen asteeseen ja pyrkiä kohti puoltatoista astetta. Suomi korostaa myös ihmisen aiheuttamien päästöjen ja poistumien tasapainoa Pariisin sopimuksen mukaisesti.

Suomi pitää hyvänä, että komission visiossa on tarkasteltu useita eri päästövähennysskenaarioita, ml. lukien skenaariot joissa tarkastellaan nettonollapäästöjä vuonna 2050 ja negatiivisia päästöjä tämän jälkeen. Suomi korostaa, että IPCC:n 1,5 asteen raportin valossa osa skenaarioista ei riitä kunnianhimoituaan vastaamaan Pariisin sopimuksen tavoitteisiin, erityisesti 1,5 asteen lämpötilatavoitteeseen. Lisäksi uusien teknologioiden osalta on huomioitava niihin liittyvät epävarmuudet. Suomi yhtyy komission käsitykseen siitä, että EU:n tulee pyrkiä nettonollapäästöihin eli hiilineutraaliuteen vuonna 2050 ja näin säilyttää johtajuutensa kansainvälisessä ilmastopolitiikassa.

Suomi katsoo, että EU:n 2050 tavoitteeseen liittyvissä jatkokeskusteluissa on tärkeää tuoda esiin eri puolilla Eurooppaa eroavat kustannustehokkaat ja vaikuttavat polut ja keinot tavoitteen saavuttamiseksi. Lisäksi tulisi myös tarkastella EU:n 2030 tavoitteen riittävyttä nettonollatavoitteen saavuttamisen näkökulmasta ottaen huomioon, että EU:n keskeiset ilmasto- ja energiatoimia ohjaavat säädökset tulevat uudelleentarkasteluun vuoteen 2023 mennessä.

Suomi pitää hyvänä sitä, että komission visio kattaa laajasti yhteiskunnan sektorit, eri teknologiat päästöjen vähentämiseksi ja niiden päästövähennys- ja hiilensitomispotentiaalin. Suomi yhtyy komission näkemykseen siitä, että Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan laaja-alaisia toimia kaikilla yhteiskunnan sektoreilla, ja kaikkien toimijoiden, ml. paikallistaso, yritykset, järjestöt, taholta. Suomi pitää tärkeänä myös paikallis- ja aluetason ilmastopolitiikan toimia pitkän aikavälin tavoitteen saavuttamisessa. Suomi pitää myös tärkeänä, että siirtymä vähähiiliseen yhteiskuntaan on oikeudenmukainen ja että siinä huomioidaan sosiaaliset ja alueelliset eriarvoisuudet. Lisäksi Suomi pitää tärkeänä, että ilmastomuutokseen varautuminen ja sopeutumistoimenpiteet ulotetaan yhteiskunnan kaikille sektoreille. Kasvaviin sää- ja ilmastoriskeihin on varauduttava sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä ottaen huomioon ilmaston lämpenemisestä aiheutuvat vaikutukset esimerkiksi talouteen, infrastruktuureihin, elinkeinoihin, ympäristöön ja maa- ja metsätalouteen. Suomi pitää lisäksi tärkeänä sitä, että EU:n pitkän aikavälin strategia ja sen tavoitteet tukevat myös kestävä kehityksen tavoitteita.

Suomi pitää tärkeänä kiertotalouden ja biotalouden roolia ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Kierto- ja biotalouteen syntyvän tuotannon kehittäminen on keskeinen osa siirtymistä kohti hiilineutraalia taloutta. Suomi pitää hyvänä, että tiedonannossa on korostettu maankäyttösektorin monipuolista roolia ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Suomen kannalta kyse on pitkälti metsien merkityksestä sekä yhtenä biotalouden perustana että merkittävänä hiilivarastona ja -nieluna. Lisäksi on syytä ottaa huomioon, että hiilen sidonta on tärkeää myös muissa toiminnoissa kuin metsätaloudessa.

Suomi pitää tärkeänä sitä, että komissio nostaa visiossaan esiin siirtymän positiivisia taloudellisia vaikutuksia. Talouskasvun edellytyksenä ovat kuitenkin mittavat ja oikea-aikaiset investoinnit vähähiilisiin ratkaisuihin sekä jatkuva panostus vähähiilisten teknologioiden kehittämiseen. On huomioitava, että päästöjen nopea vähentäminen on erityisen haastavaa energiantensiivisessä, globaalisti kilpailluilla aloilla toimivassa prosessiteollisuudessa. Suomen näkökulmasta kustannustehokas ja kasvua mahdollistava siirtymä nettonollapäästöiseen talouteen edellyttää eri teknologioiden kustannustehokkuuden parantamista innovaatioiden ja demonstroinnin keinoin sekä kehitettyjen teknologioiden vientiä. Siirtymä vauhdittaa uusien työpaikkojen syntymistä uusilla sektoreilla. Samalla, kun vähennetään päästöjä, voidaan myös aikaansaada hyötyjä muilla osa-alueilla, kuten ilmanlaadun parantamisessa, joka taas johtaa terveyshyötyihin. Suomi katsoo, että arvioitaessa taloudellisia vaikutuksia on myös huomioitava toimimatta jättämisen kustannukset sekä sopeutumiskustannukset, jotka kasvavat lämpötilan nousun myötä.

Suomi katsoo, että ilmastopolitiikan ja –toimien kustannustehokkuus on tärkeää. Keskeinen keino päästövähennysten kustannustehokkaaseen saavuttamiseen on päästökaupan vahvistaminen, kuten kansallisessa energia- ja ilmastostrategiassa linjataan. Kiinteistökohtaisen lämmityksen ja jäähdytyksen sisällyttämistä päästökauppaan tulisi selvittää EU-tasolla. Päästökaupasektorin, taakanjakosektorin sekä LULUCF-sektorin välisten joustojen kasvattamista tulisi tästä syystä harkita säädöksiä uudelleen tarkasteltaessa. Tässä yhteydessä voisi myös tarkastella mahdollisuuksia kansainvälisten joustomekanismien käyttöön.

Yhteiskunnan sähköistyminen ja vaihtelevan uusiutuvan energian tuotannon lisääntyminen edellyttävät eri sektoreiden (muun muassa sähkö, kaasu, kaukolämpö, liikenne) energian käytön integrointia ja kehittyvää energian varastointia. Yhteiskunnan ja energiantensiivisen teollisuuden sähköistyminen edellyttää myös merkittäviä tutkimuspanostuksia teknologian kehittämiseksi. Tarvittavat energiamuunnokset aiheuttavat häviöitä ja lisäävät energian kokonaiskulutusta. Muun muassa siksi energiatehokkuuden mittaaminen pelkästään energian loppukulutuksen ja kokonaiskulutuksen määrällä ei ole pitkällä aikavälillä perusteltua. Suomi katsoo, että energiatehokkuutta koskevista EU-velvoitteista ei tulisi muodostua hidastetta päästötavoitteiden saavuttamiseksi kustannustehokkaasti.

Suomi pitää tärkeänä, että liikenteessä tehtävät vähennystoimet ovat nostettu strategiassa esille, koska liikennesektori vastaan neljäsosasta Euroopan kasvihuonepäästöistä. Suomi tukee komission kokonaisvaltaista näkemystä liikennesektorin merkityksestä vähennystoimissa, jossa energiatehokkuuden parantaminen, liikenteen uudet palvelut (MaaS), kevyen liikenteen tukeminen sekä vaihtoehtoisten polttoaineiden ja jakeluinfrastruktuurin kehittäminen ovat vähentämistoimien keskiössä.

Suomi pitää tärkeänä, että komission visiosta käydään laaja-alainen keskustelu neuvoston eri kokoonpanoissa, jotta EU voi toimittaa pitkän aikavälin strategiansa YK:lle vuoteen 2020 mennessä.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan komissio hyväksyi 28.11.2019 tiedonantona strategian, joka on pitkän aikavälin visio nykyaikaisesta, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta vuoteen 2050 mennessä. Strategian tavoitteena on luoda EU:n energia- ja ilmastopolitiikalle suuntaviivat hiilineutraaliin talouteen pääsemiseksi, jossa nettokasvihuonekaasupäästöt on saatu laskettua nolleen eli bruttopäästöt ja nielut ovat tasapainossa. Strategian tavoitteena on myös luoda puitteet sille, mitä EU pitää pitkän

aikavälin kontribuutionaan Pariisin ilmastopöytäkirjan lämpötilatavoitteiden saavuttamiseksi YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden kanssa yhteensopivalla tavalla. Strategiassa ei ehdoteta uusia konkreettisia politiikkatoimia eikä muutoksia EU:n keskipitkän aikavälin ilmastotavoitteisiin, jotka koskevat vuotta 2030.

Strategiassa hahmoteltu Euroopan talouden ja yhteiskunnan uudistuminen edellyttää perustavanlaatuista talouden rakenteiden uudistumista ja toimenpiteitä kaikilla talouden sektoreilla. Erityisesti toimia tarvitaan energia-, rakennus, liikenne-, teollisuus-, maankäyttö- ja maataloussektoreilla. Hiilineutraalisuuden saavuttaminen vuoteen 2050 mennessä edellyttää olemassa olevien vähäpäästöisten teknologioiden käytön lisäämistä ja uusien teknologioiden keksimistä ja kehittämistä. Strategiassa on tunnistettu seitsemän keskeistä toimenpidealuetta tai -kokonaisuutta, joihin sisältyvillä toimilla hiilineutraalisuuden saavuttaminen vuosisadan puoleen väliin mennessä olisi mahdollista:

1. *Energiatehokkuuden kautta saatavien hyötyjen maksimoiminen, ml. päästöttömät rakennukset.* Energiatehokkuuden parantaminen on keskeisessä osassa tavoitteessa jopa puolittaa energiankulutus vuodesta 2005 vuoteen 2050. Rakennukset käyttävät 40 prosenttia kaikesta tuotetusta energiasta. Koska valtaosa vuoden 2050 rakennuskannasta on jo olemassa, tarvitaan lisää kunnostus- ja muita investointeja, jotta rakennusten energiatehokkuutta saadaan parannettua. Tämän lisäksi tarvitaan muun muassa polttoainevaihtoja uusiutuviin polttoaineisiin lämmityksessä ja energiatehokkaita tuotteita ja laitteita.
2. *Uusiutuvien energialähteiden ja sähkön maksimaalinen hyödyntäminen energiantuotannon muuttamiseksi hiilineutraaliksi.* Uusiutuvien energialähteiden käyttöönotossa on saavutettu merkittävää edistystä. Tällä hetkellä yli puolet Euroopan sähköstä tuotetaan uusiutuvalla energialla. Vuonna 2050 tavoitteena on, että uusiutuvat (80 %) yhdessä ydinvoiman (15 %) kanssa tuottaisivat valtaosan tarvittavasta sähköstä. Sähkön kulutus tulee lisääntymään merkittävästi ja uusiutuviin polttoaineisiin perustuva sähköntuotanto luo edellytyksiä muiden sektoreiden päästövähennystoimille. Fossiilisten polttoaineiden korvautuminen uusiutuvilla vähentää EU:n riippuvuutta tuontiöljystä ja -kaasusta.
3. *Turvallinen, tehokas ja ympäristöystävällinen liikenne.* Liikenne tuottaa tällä hetkellä noin neljäsosan kaikista kasvihuonekaasupäästöistä EU:ssa, minkä takia kaikkien liikennemuotojen täytyy kontribuoida liikennejärjestelmän päästöjen vähentämiseen. Tehokkaaseen voimansiirtoon perustuvat vähäpäästöiset ja päästöttömät kulkuneuvot ovat keskeinen osa tätä kehitystä. Autoteollisuus investoi jo nyt merkittäviä summia vähäpäästöisten ajoneuvojen kehittämiseen, ml. sähköautot. Lyhyen matkan vesikuljetuksiakin on mahdollista sähköistää, mutta olemassa olevat akkuteknologiat eivät sovellu lentoliikenteeseen eivätkä pidemmän matkan laivaliikenteeseen, akkujen painon vuoksi. Raideliikennettä on mahdollista hyödyntää aiempaa paremmin päästövähennysten aikaansaamiseksi. Vaihtoehtoisia vähäpäästöisempiä polttoaineita tulee kehittää ja hyödyntää silloin, kun olemassa olevat teknologiat eivät mahdollista liikkumismuodon sähköistämistä. Digitalisaatio tulee valjastaa liikennejärjestelmän kokonaisvaltaiseen kehittämiseen. Liikennesuunnittelua ja yhdyskuntasuunnittelua tulee kehittää ja niiden välistä koordinaatiota tulee vahvistaa.
4. *Kilpailukykyinen teollisuus ja kiertotalous vähäpäästöisyyskehityksen keskeisinä mahdollistajina.* Resurssien tehokkaampi käyttö vahvistaa talouden kilpailukykyä, vähentää energian kulutusta ja siten kasvihuonekaasupäästöjä. Uusia materiaaleja voidaan hyödyntää korvaamaan aiemmin käytettyjä enemmän energiaa kuluttaneita

materiaaleja. Uudelleen käyttämällä ja kierrättämällä jo käytössä olleita materiaaleja ja investoimalla digitalisaatioon ja automaatioon voidaan parantaa kilpailukykyä ja luoda mahdollisuuksia ja työpaikkoja energian käytön ja päästöjen vähentämisen ohella.

5. *Älykkään infrastruktuurin kehittäminen ja toimijoiden yhteen linkittäminen.* Älykkään infrastruktuurin kehittämiseksi paikallista ja rajat ylittävää yhteistyötä EU-alueella tulee lisätä. Euroopan laajuiset älykkäät liikenne- ja energiaverkot tulisi saada valmiiksi ajallaan.
6. *Biotalous tehokas hyödyntäminen ja luonnollisten hiilinielujen luominen.* Biomassan käyttöä tulee lisätä, jotta päästää nollapäästöihin vuoteen 2050 mennessä. Biomassaa voidaan käyttää lämmitys- ja liikennepolttoaineena sekä korvaamaan päästöintensivisempiä materiaaleja esimerkiksi rakennuksissa ja tekstiilien tuotannossa. Arvioiden mukaan biomassan käyttö voi kasvaa jopa 80 prosentilla vuoteen 2050 mennessä. Metsiä, soita, maatalousmaita ja kosteikkoja kuitenkin tarvitaan luonnollisina hiilinieluinä, mikä pitää ottaa huomioon biomassapohjaista tuotantoa lisättäessä. Hiilinielujen säilyttäminen ja lisääminen edelleen on tärkeää, koska nielujen avulla voidaan kompensoida (brutto-)päästöjä, joiden vähentäminen on vaikeaa tai erittäin kallista. Maa- ja metsätaloudessa tulee omaksua tehokkaampia ja kestävämpiä tuotantotapoja, joiden avulla voidaan kohentaa hiilinieluja, ehkäistä luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä ja parantaa maa- ja metsätalouden sopeutumisen edellytyksiä ilmastomuutokseen.
7. *Jäljellä jäävien päästöjen talteenotto ja varastointi.* Aiemmin erilaisten hiilidioksidipäästöjen talteenottoon ja varastointiin soveltuvien teknologien roolia energiantuotannossa ja energiaintensiivisillä toimialoilla pidettiin merkittävänä vähähiilisyys siirtymän toteutuksen näkökulmasta. Sitten muita päästöjen vähentämisen keinoja, kuten uusiutuvien energialähteiden nopeaa käyttöönottoa, on alettu pitämään houkuttelevampina ratkaisuinä. Hiilidioksidin talteenottoon ja varastointiin liittyviä teknologioita ja ratkaisuja saatetaan kuitenkin tarvita siirtymävaiheessa ja energiaintensiivisten alojen tapauksessa. Lisäksi negatiivisten päästöjen synnyttäminen biomassapohjaisen tuotannon yhteydessä edellyttää hiilidioksidipäästöjen talteenottoa ja varastointia. Talteenotto ja varastointi suuressa mittakaavassa edellyttää sitä, että niitä koskeviin teknologioihin aletaan panostaa merkittävästi.

Hiilineutraaliin talouteen siirtymisessä onnistuminen riippuu keskeisesti siitä, kuinka nopeasti ja laajasti strategiassa tunnistetut toimenpidekokonaisuudet saadaan pantua toimeen, missä määrin kansalaiset saadaan mobilisoitua aktiivisiksi toimijoiksi siirtymän toteutuksessa ja missä määrin he hyväksyvät ja ottavat käyttöön vähäpäästöisiä ja päästöttömiä teknologioita. Onnistuminen riippuu myös siitä, saadaanko strategia pantua toimeen kustannustehokkaasti. Siirtymän edistämiseksi komission tiedonannossa vaaditaan riittäviä politiikkatoimia sekä mahdollistavan toimintaympäristön luomista tarvittavalle muutokselle erityisesti investointien ja rahoituksen, tutkimuksen ja innovoinnin sekä teknologioiden käyttöönoton alueilla.

Strategiassa arvioidaan, että vuotuisten investointien energijärjestelmiin ja niiden yhteydessä olevaan infrastruktuuriin tulisi EU-alueella olla keskimäärin noin 2,8 prosenttia BKT:sta vuosina 2031-2050. Vuosina 2016-2020 nämä investoinnit ovat olleet keskimäärin noin 2,0 prosenttia BKT:sta vuositasolla. Tarvittavien investointien on pääosin tultava yksityiseltä sektorilta ja kotitalouksilta. Investointien edistämiseksi taloudenpitäjille on asetettava selkeät ja johdonmukaiset mukaiset kannustimet ja

puitteet, keskityttävä kustannustehokkuuden vaalimiseen, vältettävä *stranded assets* - omaisuuserien muodostamista, kestäväitettävä rahoitusvirtoja ja kasvatettava vähäpäästöisiin ja tuottaviin innovaatioihin kohdistuvaa rahoitusta. Rahoitussektori on ratkaisevassa roolissa vähäpäästöisyys siirtymän toteutuksessa, siirtymän edellyttämien investointien rahoittamisessa tarvittavassa mittakaavassa sekä ilmastoriskien hallinnassa. Markkinapohjaiset politiikkainstrumentit, erityisesti ympäristöverotus, hiilen hinnoittelumekanismi ja tukijärjestelmän uudistukset ovat tärkeässä roolissa muutoksen edistämisessä kohti hiilineutraalia taloutta. Koska hiilineutraalisuuden saavuttaminen edellyttää uusia teknologioita ja ratkaisuja kaikilla talouden sektoreilla, EU-alueella on tehtävä mittakaavaltaan merkittäviä ja koordinoituja tutkimus- ja innovaatiopanostuksia tulevan kahden vuosikymmenen aikana. Strategian toimeenpanossa tulee myös varmistaa tehtyjen toimien ja kehityksen sosiaalinen oikeudenmukaisuus, sillä siirtymän vaikutukset kohdistuvat toisille aloille ja alueille eri tavoin kuin toisille.

Keskustelun pohjaksi EPC:n laatimassa taustamuistiossa on nostettu seuraavat kysymykset:

1. Onko ilmastostrategiassa asetettu suunta oikea EU:n pitkän aikavälin kontribuution kannalta, joka liittyy Pariisin ilmastopimuksen lämpötilatavoitteiden saavuttamiseen?
2. Millainen ECOFIN-neuvoston ja valtiovarainministeriöiden roolin tulisi olla pitkän aikavälin ilmastostrategian suhteen ja miten ilmasto- ja ympäristöriskit voitaisiin sisällyttää talous- ja finanssipoliittiseen päätöksentekoon? Minkä prioriteettien tulisi näkyä jatkotyössä?
3. Hiilineutraalisuuden edellyttämän vähäpäästöisyys siirtymän aikaansaamiseksi tarvittavien investointien täytyy pääosin tulla yksityiseltä sektorilta. Millaisilla toimenpiteillä ja millaisissa puitteissa yksityisiä investointeja voidaan parhaiten edistää EU-tasolla ja kansallisesti?
4. Millä tavoin vähäpäästöisten teknologioiden ja päästöttömien ratkaisujen syntymiseen tähtäävää tutkimustoimintaa ja innovointia voidaan tukea ja koordinoita EU:ssa, jotta kehittyneiden innovaatioiden kehittämistä ja käyttöönottamista saadaan kiihdytettyä?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 10.6.2019

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 12.6.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Pitkän aikavälin ilmastostrategian tausta-analyysien mukaan strategian mukaisilla toimilla voi olla positiivisia vaikutuksia kasvuun ja työllisyyteen. Positiiviset vaikutukset voivat nousta jopa 2 prosentin suuruisiksi BKT:sta vuoteen 2050 mennessä verrattuna perusuraan. Tuloksiin liittyy kuitenkin epävarmuutta, ja analyysin toteuttamiseksi on tehty lukuisia taustaoletuksia (esim. korkea päästöoikeuden hinta, suuret investoinnit jne.). Hiilineutraaliin talouteen siirtymisellä olisi myös kielteisiä vaikutuksia yksityiseen kulutuskysyntään, joskin tämäkin tulos riippuu oletuksista, joita analyysissa on tehty talouden toiminnasta.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

A Clean Planet for all: Strategic long-term vision for a climate-neutral economy - Issues note

Communication from the Commission to the European Parliament, The European Council, The Council, The European Economic and Social Committee, The Committee of the Regions and the European Investment Bank: *Clean Planet for All: A European strategic long-term vision for a prosperous, modern, competitive and climate neutral Economy*; Brussels 28.11.2018. COM (2018) 773 Final.

Valtioneuvoston selvitys: EU:n strateginen pitkän aikavälin visio vauraasta, modernista, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta; E100/2018

Valtioneuvoston selvitys: Suomen ennakkovaikuttaminen EU:n ilmastopolitiikkaan; E120/2018

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/BO erityisasiantuntija Ilari Valjus, p. 0295 300 093
VM/KO finanssineuvos Laura Vartia, p. 0295 530 228
Sähköposti: etunimi.sukunimi@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2018/1797

Liitteet**Viite**

6.6.2019

EURORYHMÄ 13.6.2019, Luxemburg

Euroryhmän kokouksissa 13.6.2019 käsitellään alustavan asialistan mukaan seuraavia asioita:

- **IMF:n artikla IV konsultaatio**

Euroryhmä keskustelee kansainvälisen valuuttarahaston artikla IV:n mukaisesta euroalueen tutkinnasta. Kyseessä on vuosittain toistuva keskustelu. Euroalueen talouskasvu oli odotettua nopeampaa kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, mutta alasuuntaiset riskit, kauppajännitteet, Brexit ja Italia, ovat yhä mittavia. Inflaatio on yhä odotuksia hitaampaa, joten rahapolitiikan odotetaan tukevan talouskasvua. IMF kehottaa maita, joilla on fiskaalista liikkumavaraa, käyttämään sitä. Rakennepolitiikan osalta esillä on palveluiden sisämarkkinoiden rajoittuneisuus. Pankkisektorin osalta kannetaan huolta eurooppalaisten pankkien kilpailukyvyistä. EMUn arkkitehtuurin osalta IMF ottaa kantaa pankki- ja pääomamarkkinaunionin elementteihin. Euroalueen ulkoisen aseman osalta IMF katsoo, että euroalueen vaihtotaseen ylijäämä on pienentynyt, mutta on yhä suurempi kuin talouden perustekijät antaisivat olettaa.

- **Temaattinen keskustelu kasvusta ja työllisyydestä – epätasa-arvo**

Euroryhmän temaattisen keskustelun aiheena on tällä kertaa epätasa-arvo. Liiallisesta epätasa-arvosta käytävä poliittinen keskustelu on lisääntynyt viime vuosina. Komission muistiossa aiheetta on motivoitu Eurobarometri-kyselytutkimuksen tuloksilla. Tutkimuksessa yli 80 prosenttia vastaajista koki tuloerojen olevan maassaan liian suuria. Maailmanlaajuisesti tarkasteltuna epätasa-arvo on kuitenkin maltillista EU:ssa ja sen kasvu on ollut merkittävässä hitaampaa kuin monissa muissa merkittävässä talouksissa viime vuosikymmeninä.

Vahvan ja osallistavan talouskasvun tukemiseksi tarvitaan kokonaisvaltaista politiikkaa, joka toimii sekä ennen markkinoita, markkinoilla että markkinoiden jälkeen. Ennen markkinoita epätasa-arvoiset mahdollisuudet voivat näkyä väestön koulutustason heikentymisenä ja lisätä rakenteellisiin muutoksiin sopeutumisen kustannuksia. Koulutus- ja aluepolitiikalla tulee pyrkiä lisäämään mahdollisuuksien tasa-arvon toteutumista. Markkinoilla on tärkeää, että ihmisiä palkitaan kouluttautumisesta ja riskinotosta. Tällöin on tärkeää vahvistaa työmarkkinoiden avoimuutta ja sopeutumiskykyä, tuotemarkkinoiden kilpailua ja rahoitusmarkkinoiden tehokkuutta. Markkinoiden jälkeen epätasa-arvoon voidaan vaikuttaa vero- ja etuusjärjestelmän muutoksilla. Verojen vaikutus kasvuun tulee kuitenkin huomioida. Käynnissä olevan eurooppalaisen ohjausjakson yhtenä selkeänä painopisteenä on osallistava kasvu ja maaraporteissa epätasa-arvon kehityksen käsittelyä on lisätty ja syvennetty.

- **Euroryhmän alustava työohjelma loppuvuodelle 2019**

Kokouksessa hyväksytään vakiintuneeseen tapaan euroryhmän puolivuotinen työohjelma. Euroryhmä tulee edelleenkin keskittymään kasvuun vahvistamaan ja kestävyyttä parantamaan rakennepolitiikkaan. Euroryhmä jatkaa myös Kyproksen, Irlannin, Portugalin ja Espanjan päättäneiden rahoitustukiohjelmien jälkeistä seurantaan. Kreikan osalta tullaan keskustelemaan komission neljännesvuosittaisista tiukennetun valvonnan raporteista. Myös rahoitusvakaus ja maailmantalouden tilanne, mukaan lukien euron kansainvälisen roolin vahvistaminen, tulevat olemaan euroryhmän agendalla. Euroryhmä on lisäksi valmis jatkamaan työtä EMU:n syventämiseksi EVM-sopimuksen, euroalueen talousarviovälineen sekä yhteisen talletussuojajärjestelmän osalta.

- **Kypros – ohjelman jälkeinen seuranta**

Kyproksen ohjelman jälkeisestä seurannasta annetaan euroryhmälle tilannekatsaus. Komissio ja Euroopan keskuspankki suorittivat valvontakäynnin Kyprokseen 18.-22.3.2019. Euroopan vakausmekanismi osallistui tarkkailijana. Rahoitustukea saanut maa on ohjelman jälkeisessä valvonnassa, kunnes 75 % euromaiden sille myöntämästä rahoitustukilainasta on maksettu takaisin. Valvontakäynnit toteutetaan kaksi kertaa vuodessa. Kypros irtautui tukiohjelmastaan maaliskuussa 2016. Kyprokselle on maksettu EVM-lainoja 6,3 mrd. euroa.

Kyproksen talous on hyvässä kasvussa (3,9 % 2018) ja sen odotetaan jatkuvan. Kasvun taustalla on kotimaisen kysynnän kasvu ja turismi inflaation pysyessä hillittynä. Maan vaihtotase vuonna 2018 oli 7% alijäämäinen (2017: 8,4%). Kasvun haasteet ovat heikomman ulkoisen tilanteen heijastumat, edelleen merkittävä järjestämättömien lainojen määrä, korkea velkataso suhteessa tuottavuuden kasvuun ja riippuvuus ulkoisesta pääomasta.

Euroryhmän laajennettu kokoonpano:

- **EMU:n syventäminen - kesäkuun eurohuippukokouksen valmistelu**

Euroryhmä valmistelee kesäkuun eurohuippukokousta EMU:n syventämiseen liittyvien asioiden osalta. Euroalueen lähentymistä ja kilpailukykyä edistävän **talousarviovälineen** käyttötavoista, hallinnosta ja rahoituksesta on keskusteltu kevään aikana euroryhmässä ja sen työryhmässä. Tavoitteena on, että välineen piirteistä voidaan sopia kesäkuun Eurooppa-neuvostossa. Tässä euroryhmän kokouksessa pyritään yhteisymmärrykseen mahdollisimman monista avoimista asioista ja toisaalta erittelemään kysymykset, jotka tulee ratkaista Eurooppa-neuvostossa.

Merkittävimmät välineen käyttöalueeseen liittyvät avoimet kysymykset koskevat sitä pitäisikö välineen kautta rahoittaa rakenteellisia uudistuksia ja julkisia investointeja yhdessä vai myös erikseen, sekä kuinka välineen rahoitus allokoidaan jäsenmaiden välillä, ja millä ehdoilla rahoitusta myönnetään. Välineen hallinnossa tarkoitus on löytää tapa, jolla euroalueen jäsenmaat voivat vaikuttaa riittävästi välineen käytön ohjaukseen. Talousarviovälineen rahoituksessa ollaan eri mieltä siitä, pitäisikö rahoitus hoitaa EU:n omien varojen vai hallitusten välisen sopimuksen kautta, joista jälkimmäinen mahdollistaisi välineen koon kasvattamisen yli monivuotisten rahoituskehysten rajoitteiden. Eduskunnalle on tarkoitus antaa talousarviovälineestä valtioneuvoston jatkoselvitys 10.6.2019.

Euroopan vakausmekanismin (EVM) kehittämistä koskevista pääpiirteistä euroryhmä saavutti yhteisymmärryksen 3.12.2018 ja eurohuippukokous vahvisti pääpiirteet 14.12.2018.

Eurohuippukokous pyysi euroryhmää valmistelevaan EVM-sopimukseen tehtävät muutokset kesäkuun 2019 loppuun mennessä. EVM ja Euroopan komissio ovat tehneet ehdotuksia Euroopan vakausmekanismin perustamisesta tehdyn sopimuksen muuttamisesta.

EVM:n kehittäminen on osa talous- ja rahaliiton viimeistelyä. Muutokset pitävät sisällään EVM:n vakaudenhallintatehtävien kehittämisen ja pankkien yhteisen kriisinratkaisurahaston yhteisen varautumisjärjestelyn toteuttamisen. EVM:n kehittämistä jatketaan olemassa olevan hallitustenvälisen valtiosopimuksen pohjalta.

Tarkoituksena on keskustella sopimusmuutoksista euroryhmässä 13.6.2019 ja eurohuippukokouksessa 21.6.2019. Eduskunnalle on tarkoitus antaa sopimusmuutoksista valtioneuvoston jatkoselvitys 10.6.2019.

Pankkiunioni

Euroryhmän on määrä selostaa eurohuippukokoukselle myös **pankkien kriisinratkaisun maksuvalmiusrahoitukseen liittyvää valmistelutyötä**. Valmistelutyötä on jatkettu joulukuun eurohuippukokouksen linjauksen mukaisesti kevään aikana. Tekniset neuvottelut ovat kulminoituneet kysymyksen nykykehikon (mm. kriisinratkaisurahasto ja sen varautumisjärjestely) välineistön riittävydestä. Suomi kuuluu joukkoon, joka katsoo nykyvälineistön riittävän ja vastustaa uusia julkisia takausjärjestelyjä esim. EVM:n yhteyteen. Suomi on esittänyt neuvotteluissa laajasti tukea saanutta nykykehikkoon perustuvaa mallia, jossa kriisinratkaisuneuvoston edellytyksiä huolehtia kriisinratkaisuun asetetun pankin maksuvalmiusrahoituksesta vahvistettaisiin eräänlaisella velkakirjamallilla. Myös muita nykykehikkoon perustuvia toimenpiteitä on esitetty asian ratkaisemiseksi kuten yhteisen varautumisjärjestelyn kautta myönnettävään maksuvalmiusrahoitukseen liittyvät suojamekanismit tai kriisinratkaisuneuvoston myöntämät lainat kriisipankille ja/tai takaukset eurojärjestelmän myöntämälle maksuvalmiusrahoitukselle. Eduskunnalle on annettu pankkien kriisinratkaisun maksuvalmiusrahoituksesta valtioneuvoston selvitys E 96/2018 vp.

Eurohuippukokous totesi kesäkuussa 2018, että olisi käynnistettävä työ tiekartan laatimiseksi **yhteistä talletussuojaa** koskevien poliittisten neuvottelujen aloittamisen suhteen. Eurooppa-neuvosto linjasi joulukuussa 2018, että laajennetun euroryhmän alaisuuteen asetetaan korkean tason työryhmä valmistelevaan uutta tiekarttaa edellytyksistä, jotka tulisi saavuttaa yhteistä talletussuojaa koskevien poliittisten neuvottelujen käynnistämiseksi. Korkean tason työryhmässä ja sen alaisuuteen perustetussa teknisessä työryhmässä ei ole saavutettu merkittävää edistymistä, ja voi olla, että korkean tason työryhmän työskentelylle haetaan lisää aikaa euroryhmän kokouksessa tai mahdollisesti huippukokouksessa. Korkean tason työryhmän puheenjohtaja esittelee raporttinsa euroryhmän kokouksessa 13.6, jossa otettaneen kantaa työn jatkoon ja raportissa ehdotettuihin jatkotoimiin. ECOFIN-neuvostossa 14.6.2019 käsitellään pankkiunionin vahvistamista ja yhteistä talletussuojajärjestelmää koskevan neuvoston työryhmän puheenjohtajan edistymisraporttia, josta on laadittu perusmuistio VM2019-00281.

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi
